

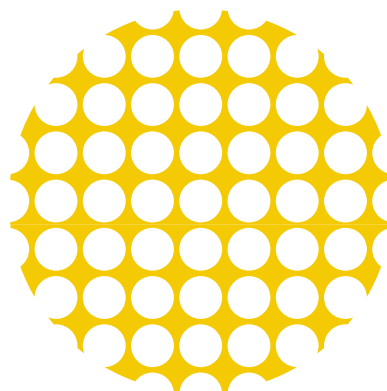
ZADAR **2015.**

MEĐUNARODNI ZNANSTVENO-STRUČNI SIMPOZIJ
Uloga komunikacije u gospodarenju otpadom

INTERNATIONAL SCIENTIFIC SYMPOSIUM
The Role of Communication in Waste Management

19.-21.3.2015.

Falkensteiner Hotels & Residences

**MEĐUNARODNI ZNANSTVENO-STRUČNI SIMPOZIJ ULOGA
KOMUNIKACIJE U GOSPODARENJU OTPADOM ZADAR 2015.**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PROFESSIONAL
SYMPOSIUM ROLE OF COMMUNICATION IN WASTE
MANAGEMENT ZADAR 2015**

19.-21.3.2015. Zadar / Zadar, 19-21 March 2015

KNJIGA SAŽETAKA
BOOK OF ABSTRACTS

Zagreb ožujak/march 2015.

Nakladnik / Publisher

Geotehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Za nakladnika / For Publisher

doc. dr. sc. Aleksandra Anić Vučinić

Uredništvo / Editorial Board

Sanja Kalambura, Andreja Pavlović, Dino Perović, Aleksandra Anić Vučinić

Dizajn / Design

Designsystem d.o.o.

Tisak / Print

Printera Grupa d.o.o.

Naklada / Circulation

350

Uredništvo Knjige sažetaka ne odgovara za sadržaj sažetaka

Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb
ISBN 978-953-8066-01-6

Organizatori / Organizers

Hrvatska udruga za gospodarenje otpadom (HUGO)

Croatian Waste Management Association (HUGO)

Međunarodna organizacija za kruti otpad (ISWA)

International Solid Waste Association (ISWA)

Eko d.o.o. Zadar

Eko Ltd. Zadar

Čistoća d.o.o. Zadar

Čistoća Ltd. Zadar

Geotehnički fakultet – Varaždin, Sveučilište u Zagrebu

Faculty of Geotechnical Engineering, The University of Zagreb

Sveučilište u Zadru - Odjel za turizam i komunikacijske znanosti

The University of Zadar - Department of Tourism and Communication Science

Hauska & Partner d.o.o. Zagreb

Hauska & Partner Ltd. Zagreb

Udruga Eko Zadar

Eko Zadar Association

Pod pokroviteljstvom / Under the Auspices

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

Ministry of Environmental and Nature Protection

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

Environment Protection and Energy Efficiency Fund

Zadarska županija

Zadar County

Grad Zadar

City of Zadar

Na skupu će sudjelovati eminentni domaći i strani znanstvenici i stručnjaci i predstavnici svih skupina važnih za uvođenje cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Presentacija radova odvijat će se putem predavanja. Tijekom Simpozija bit će održan i tematski okrugli stol pod nazivom *Što je potrebno za bolju komunikaciju svih sudionika cjelovitog sustava gospodarenja otpadom*. U sklopu događanja bit će organizirana i regionalna studentska radionica koja će obuhvatiti teme skupa.

Eminent domestic and foreign scientists, experts and representatives of all stakeholders, important for the realization of an integral waste management system, will participate at the event. The presentation of works will be held through lectures. During the Symposium round table will be held: *What is needed for better communication of all participants of the waste management system*. The event will also include the organization of a regional student workshop that will cover the themes of the gathering.

Ciljevi

- Ukazati na važnost komunikacije (informiranja, edukacije, dizanja svijesti i dijaloga) za postizanje ambicioznih EU ciljeva u području gospodarenja otpadom
- Prikazati i razmijeniti primjere dobre prakse
- Ukazati na probleme (neuralgične točke) vezano uz razinu informiranosti i svijesti javnosti o svojoj ulozi u uspostavljanju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- Omogućiti konstruktivnu razmjenu mišljenja s ciljem unapređenja prakse

Objectives

- Underline the importance of communication (information, education, raising awareness and dialogue) in achieving ambitious EU targets in the field of waste management
- Present and exchange examples of good practice
- Discuss issues (neuralgic points) connected with the level of public information and awareness on its role of establishing an integral system of waste management
- Enable a constructive exchange of views aiming at practice improvement

Teme

- Informiranje i edukacija za sudjelovanje u gospodarenju otpadom
- Strateški pristup komunikaciji u gospodarenju otpadom – važnost kontinuiranog, proaktivnog i segmentiranog pristupa
- Strateški pristup podizanju svijesti javnosti o važnosti gospodarenja otpadom
- Sudjelovanje javnosti i uspostavljanje dijaloga sa zajednicom u postupcima planiranja i izgradnje centara za gospodarenje otpadom

-
- Utjecaj ekološkog aktivizma na implementaciju projekata gospodarenja otpadom
 - Uloga novih medija u komunikaciji pitanja vezanih uz gospodarenje otpadom
 - Upravljanje rizicima i krizno komuniciranje u sektoru gospodarenja otpadom
 - Uloga medija u oblikovanju javnog mnijenja o gospodarenju otpadom
 - Identifikacija interesno utjecajnih skupina u procesu planiranja komunikacije pitanja vezanih uz gospodarenje otpadom
 - Učinkoviti alati i kanali u komunikaciji pitanja gospodarenja otpadom
 - Sudjelovanje javnosti u izradi planova gospodarenja otpadom
 - Uloga istraživanja stavova građana u uspostavljanju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
 - Jačanje kapaciteta za informiranje i edukaciju javnosti

Themes

- Information and education for participation in waste management
- Strategic approach to communication in waste management – the importance of a continuous, proactive and segmented approach
- Strategic approach in raising public awareness on the importance of waste management
- Participation of the public and establishment of dialogue with the community in procedures of planning and construction of waste management centers
- Influence of ecological activism on the implementation of the waste management projects
- The role of new media in communication of issues related to waste management
- Managing risks and crisis communication in the waste management sector
- The role of the media in creating the public opinion on waste management
- Identification of stakeholders in the process of planning communication issues connected with waste management
- Efficient tools and canals in communicating waste management issues
- Participation of the public in developing waste management plans
- The role of public opinion surveys in the establishment of an integral waste management system
- Strengthening the capacity for informing and educating the public

Programsko-organizacijski odbor

Predsjednik: Božidar Longin

Članovi: Andreja Baraba, Tomislav Ćurko, Atana Grbić, Nives Jovičić, Mladen Jozinović, Darko Kasap, Sašenka Korenov, Andreja Pavlović, Dino Perović, Vlatka Vučić Marasović, Josip Matić, Ivana Meljnak, Majda Mikulandra, Ivana Vanjak

Program organization board

President: Božidar Longin

Members: Andreja Baraba, Tomislav Ćurko, Atana Grbić, Nives Jovičić, Mladen Jozinović, Darko Kasap, Sašenka Korenov, Andreja Pavlović, Dino Perović, Vlatka Vučić Marasović, Josip Matić, Ivana Meljnak, Majda Mikulandra, Ivana Vanjak

Znanstveno-organizacijski odbor

prof.dr.sc. Nevenko Herceg, doc. dr. sc. Jelena Jurišić, doc.dr.sc. Sanja Kalambura, dr.sc. Branko Mihaljević, doc.dr.sc. Božena Krce Miočić, doc.dr.sc. Igor Petrović, doc.dr.sc. Mario Šiljeg, doc.dr.sc. Aleksandra Anić Vučinić, doc.dr.sc. Dinko Vujević, doc.dr.sc. Sandra Tucak Zorić

Scientific organization board

full prof. Nevenko Herceg PhD, ass. prof. Jelena Jurišić PhD, ass. prof. Sanja Kalambura PhD, Branko Mihaljević PhD, ass. prof. Božena Krce Miočić PhD, ass. prof. Igor Petrović PhD, ass. prof. Mario Šiljeg PhD, ass. prof. Aleksandra Anić Vučinić PhD, ass. prof. Dinko Vujević PhD, ass. prof. Sandra Tucak Zorić PhD

Kontakt adresa / Contact address

Hrvatska udruga za gospodarenja otpadom / Croatian Association for Waste Management
Babonićeva 32, 10000 Zagreb

Tel: +385 18895274; Mob: +385 989830917

E-mail: info@hugo.com.hr

Internetska adresa /Web Adress www.hugo.com.hr

Program / Programme

19. ožujak 2015. / 19 March 2015

Falkensteiner Hotels & Residences – Zadar

Hotel Donat

- 8.00-9.00 Registracija sudionika / Registration of Participants
- 9.00-9.30 Svečano otvaranje / Official Opening
Božidar Longin, predsjednik Organizacijskog odbora / President of
Organizational Board
Božidar Kalmeta, gradonačelnik Grada Zadra / City of Zadar Mayor
Stipe Zrilić, župan Zadarske županije / Zadar County Prefect
- 9.30-10.30 Anamarija Matak, dipl. ing., Ministarstvo zaštite okoliša i prirode / Ministry of
Environmental and Nature Protection
Ojdana Rajić Azinović, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost /
Environment Protection and Energy Efficiency Fund
Snježana Đurišić, dipl. ing., Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja /
Ministry of Construction and Physical Planning
- 10.30-11.00 Pauza za kavu / Coffee Break
- 11:00-12.30 **Moderator: doc.dr.sc. Aleksandra Anić Vučinić**

**Povezivanje komunikacije s procesom gospodarenja otpadom:
strateški pristup**

Linking communication to the waste management process: strategic
approach

Rutger-Jan Schoen, Nizozemska/ Netherlands

Predavanje omogućilo Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske

Sekuritizacija i suvremeni izazovi upravljanja otpadom

Securitization and Contemporary Challenges in Waste Management

V. Cvrtila, S. Odak Krasić, Hrvatska/Croatia

**Stavovi političara o gospodarenju otpadom i komunikaciji u području
gospodarenja otpadom**

The views of politicians on waste management and communication in the
field of waste management

S. Kalambura, A. Pavlović, Hrvatska/Croatia

Cjeloviti pristup mjerama komunikacijskih politika u okviru programa prevencije nastanka otpada u Grčkoj

Integrated approach for Communication Policy Measures in the framework of the Waste Prevention Programme of Greece

T. Lolos, C. Tsompanidis, M. Bachtzezi, Grčka/Greece

Učinkoviti instrumenti uključivanja dionika u gospodarenje otpadom i planiranje gospodarenja otpadom

Efficient instruments for stakeholder involvement in waste management and planning

S. Uršanić, V. Milankov, N. Seyring, Njemačka/Germany

Informiranost javnosti o namjeni prostora kroz javni uvid

Informing the public on the use of space through public review

M. Pletikosić, Hrvatska/Croatia

Diskusija / Discussion

12:30-14:00 Pauza za ručak / Lunch Break

14:00-15:30 **Moderator: doc.dr.sc. Sandra Tucak Zorić**

Aktivistička retorika u projektima gospodarenja otpadom

Activist rhetoric in waste management projects

D. Mateljak, G. Pavičić Nišević, Hrvatska/Croatia

Utjecaj ekološkog aktivizma na realizaciju projekta ŽCGO Marišćina

The impact of environmental activism on the project of the County Waste Management Centre Marišćina

A. Pavlović, M. Terek, Hrvatska/Croatia

Utjecaj ekološkog aktivizma na implementaciju projekata gospodarenja otpadom u užoj regiji Hercegovine

Impact of environmental activism in the implementation of projects waste management in the narrow region Herzegovina

A. Šljivić, V. Bevanda, M. Arapović, Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina

Političko odlučivanje i medijska komunikacija rizika na primjeru odlagališta opasnog otpada

Political decision-making and media communications risk in case of hazardous waste

B. Mihaljević, S. Kalambura, M. Penić Sirak, Hrvatska/Croatia

Razvoj prihvaćanja sustava obrade otpada-u-energiju u javnosti u Austriji

Development towards Public Acceptance of Waste-to-Energy in Austria
F. Neurbacher, A. Maier, Austrija/Austria

Izazovi u komunikaciji prilikom upotrebe petrol-koksa

Communication issues during pet-coke use
D. Vujević, A. Anić Vučinić, L. Gotal Dmitrović, I. Dukši, Hrvatska/Croatia

Istraživanje i eksploatacija ugljikovodika na Jadranu: analiza strateškog komuniciranja i medijskog izvještavanja o projektu

Exploration and Exploitation of Hydrocarbons in the Adriatic: An Analysis of Strategic Communication and Media Reporting on the project
R. Potočnik, I. Jeleč, Hrvatska/Croatia

Diskusija / Discussion

15:30-16:00 Pauza za kavu / Coffee Break

16:30-18:00 **Moderator: Majda Mikulandra, mag.com.**

Analiza svijesti javnosti o upravljanju otpadom i uključivanje javnosti u proces izgradnje regionalnih deponija u Bosni i Hercegovini

Analysis of public awareness on waste management and public participation in the process of regional landfills construction in Bosnia and Herzegovina
T. Suhajček – Đukić, Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina

Javna svijest o NATURA 2000 i gospodarenju otpadom u Hrvatskoj

Public awareness of NATURA 2000 sites and waste management in Croatia
Z. Šikić, T. Šarić, S. Zjalić, I. Župan, Hrvatska/Croatia

Gospodarenje otpadom u Mostarskoj regiji

Waste management in the Mostar region
A. Šljivić, N. Herceg, M. Medić, Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina

Podizanje svijesti o otpadu u moru

Raising awareness on marine litter
A. Potrykus, V. Milankov, S. Uršanić, Njemačka/Germany

Analiza tiskanih medija na primjeru Zagrebačkog holdinga d.o.o. podružnice Čistoća

Analysis of print media coverage of Zagreb Holding Ltd. Subsidiary Čistoća
M. Strenja, T. Pavlović, Hrvatska/Croatia

Uključivanje građana i javnosti u proces integralnog upravljanja otpadom

Citizens' and public involvement in the integrated solid waste management process

E. Mažar, Bosna i Hercegovina/ Bosnia and Herzegovina

Diskusija / Discussion

19:00 **Svečana večera / Official Dinner**

20. ožujak 2015. / 20 March 2015

Falkensteiner Hotels & Residences – Zadar

Hotel Donat

8:00 9:00 Registracija sudionika / Registration of Participants

9:00-10:30 **Moderator: doc.dr.sc. Sanja Kalambura**

Gospodarenje otpadom i odnosi s javnostima

Waste Management and Public Relations

V. Vučić, Hrvatska/Croatia

Udruge za zaštitu prava potrošača kao posrednici u rješavanju konfliktnih komunikacijskih situacija između javnih poduzeća koja se bave zbrinjavanjem otpada i korisnika njihovih usluga

Associations for protection of Consumer Rights as mediators in resolving conflict situations in communication between public enterprises dealing with waste management

J. Miletić, J. Bosna, Hrvatska/Croatia

Uloga informiranja građana u uspostavljanju sustava odvojenog sakupljanja otpada – studija slučaja na otoku Krku

The role of informing citizens in establishing a system of separate waste collection - Island of Krk Case Study

L. Blažević-Pajdaš, L. Pajdaš Hrvatska/Croatia

Edukacija kao pokretač razvoja ekološke svijesti i spremnost na komunikaciju

Education as environmental awareness development driver and willingness to communicate

N. Jovičić, S. Černi, S. Kalambura, Hrvatska/Croatia

Razvijenost svijesti o gospodarenju otpadom u studentskoj populaciji

Waste management awareness in student population

A. Anić Vučinić, J. Tolj, I. Melnjak, L. Fundurulja, M. Krnjajić Hrvatska/Croatia

Uloga komunikacije znakovima na proizvodima i ambalaži u gospodarenju otpadom

The role of communication by symbols on products and packaging in waste management

D. Bačun, Hrvatska/Croatia

Informiranje i edukacija o sudjelovanju u gospodarenju otpadom

Information and education about participation in waste management

V. Đili, Hrvatska/Croatia

Hrvatski kvalifikacijski okvir

The Croatian Qualifications Framework Act

I. Petrović, Hrvatska/Croatia

Diskusija / Discussion

10:30-11:00 Pauza za kavu / Coffee Break

11:00-12:30 **Moderator: Andreja Pavlović, mag.nov.**

Učinkovitost kampanja komunikacije s javnosti u skupljanju ambalažnog otpada na ivičnjacima: studija slučaja na malteškim otocima

The Effectiveness of Public Communication Campaigns in Kerbside Collection of Packaging Waste: A Case Study for the Maltese Islands

M. Schembri, D. Tabone, N. Tagliaferro, Malta/Malta

Primjeri dobre prakse u implementaciji događaja za podizanje svijesti o otpadu u zemljama članicama EU

Good practice examples on implementation of waste awareness raising events in the EU Members States

V. Milankov, N. Seyring, S. Uršanić, Njemačka/Germany

Učinkoviti alati i kanali u komunikaciji pitanja gospodarenja otpadom na primjeru Zelene čistke, višegodišnje ekološke kampanje u Republici Hrvatskoj

Effective tools and channels of communication in waste management issues on the example of the Green Cleanup environmental campaign in the Republic of Croatia over the past several years

H. Traub, A. Golja, P. Stijelja, I. Pasković, Hrvatska/Croatia

Kako uključiti najvažnije dionike u kampanju skupljanja otpada - kampanja prikupljanja EE otpada u Mađarskoj

How to involve the most important stakeholders into a waste collection campaign – WEEE collection campaign in Hungary

S. Török, E. Tanka, Mađarska/Hungary

Strategije komuniciranja u gospodarenju otpadom na lokalnoj razini u Flandriji: izazovi budućnosti

Communication strategies on local waste management in Flanders: challenges for the future

P. Coopman, Belgija/ Belgium

Kako organizirati uspješni nacionalni dan čišćenja - ZgrabiGaTi! Mađarska

How to organise a successful nationwide clean-up day – YouGrabIt! Hungary

S. Török, E. Tanka, Mađarska/Hungary

Diskusija / Discussion

12:30-14:00 Pauza za ručak / Lunch Break

14:00-15:30 **Moderator: mr.sc. Nensi Segarić**

Primjena informativnih instrumenata u postizanju prevencije nastanka otpada - primjeri dobre prakse u zemljama članicama EU

Application of informative instruments in achieving waste prevention -Good practice examples from the EU Members States

N. Seyring, V. Milankov, S. Uršanić, Njemačka/Germany

Poznavanje informacija o količini i sastavu otpada kao osnovni preduslov za uspješnu implementaciju EU Direktiva

Knowledge of the MSW quantity and composition as a basic prerequisite for the successful implementation of the EU Directives

B. Batinić, Srbija/Serbia

Uloga informacijskih sustava (GIS) u gospodarenju otpadom i informiranju javnosti

The role of information system (GIS) in waste management and informing the public

B. Bačun, Hrvatska/Croatia

Prezentacija studentskih projekata

Students' projects presentations

15:30-16:00 Pauza za kavu / Coffee Break

16:30-18:00 **Moderator: doc.dr.sc. Dinko Vujević**

Plenarno predavanje, Prof.dr.sc. Davor Škrlec, EU zastupnik / Plenary lecture, PhD Davor Škrlec, European Parliament, MEP

Okrugli stol Što je potrebno za bolju komunikaciju svih sudionika cjelovitog sustava gospodarenja otpadom / Round table What is needed for better communication of all participants of integrated waste management system

Zatvaranje simpozija / Symposium Closure

21. ožujak 2015. / 21 March 2015

Zadar - Benkovac

10:00-11.00 Performans Eko-maca - Narodni trg / Performanse Eko-maca – Narodni Square

11:30-16.00 Stručni posjet Benkovcu, ŽCGO Biljane Donje, ručak / Expert Visit to Benkovac, County Waste Management Centre Biljane Donje, lunch

16:30 Povratak u Zadar / Return to Zadar

Organizacijski odbor zadržava pravo izmjene programa.

Organisation Board reserves the right to change the programme.

Sadržaj / Table of contents

Daria Mateljak, Gorana Pavičić Nišević

Aktivistička retorika u projektima gospodarenja otpadom
Activist rhetoric in waste management projects 20

Tatjana Suhajček-Đukić

Analiza svijesti javnosti o upravljanju otpadom i uključivanje javnosti u proces izgradnje regionalnih deponija u Bosni i Hercegovini
Analysis of public awareness on waste management and public participation in the process of regional landfills construction in Bosnia and Herzegovina 21

Mirella Strenja, Toni Pavlović

Analiza tiskanih medija na primjeru Zagrebačkog holdinga d.o.o. podružnice Čistoća
Analysis of print media coverage of Zagreb Holding Ltd. Subsidiary Čistoća 22

Nicole Seyring, Vesna Milankov, Sanja Uršanić

Application of informative instruments in achieving waste prevention - good practice examples from the EU Member States
Primjena informativnih instrumenata u postizanju prevencije nastanka otpada - primjeri dobre prakse u zemljama članicama EU 23

Piet Coopman

Communication strategies on local waste management in Flanders: challenges for the future
Strategije komuniciranja u gospodarenju otpadom na lokalnoj razini u Flandriji: izazovi budućnosti 24

Franz Neubacher, Agnes Maier

Development towards Public Acceptance of Waste - to - Energy in Austria
Razvoj prihvaćanja sustava obrade otpada - u - energiju u javnosti u Austriji 25

Nives Jovičić, Srđan Černi, Sanja Kalambura

Edukacija kao pokretač razvoja ekološke svijesti i spremnost na komunikaciju
Education as environmental awareness development driver and willingness to communicate 26

Vesna Milankov, Nicole Seyring, Sanja Uršanić

Efficient instruments for stakeholder involvement in waste management and planning
Učinkoviti instrumenti uključivanja dionika u gospodarenje otpadom i planiranje gospodarenja otpadom 27

Vesna Milankov, Nicole Seyring, Sanja Uršanić

Good practice examples on implementation of waste awareness raising events in the EU Members States
Primjeri dobre prakse u implementaciji događaja za podizanje svijesti o otpadu u zemljama članicama EU 28

Vinko Vučić

Gospodarenje otpadom i odnosi s javnostima

Waste Management and Public Relations 29

Ana Šljivić, Nevenko Herceg, Maja Medić

Gospodarenje otpadom u Mostarskoj regiji

Waste management in the Mostar region 30

Szabolcs Török, Eszter Tanka

How to involve the most important stakeholders into a waste collection campaign – WEEE collection campaign in Hungary

Kako uključiti najvažnije dionike u kampanju sakupljanja otpada - kampanja prikupljanja EE otpada u Mađarskoj 31

How to organise a successful nationwide clean-up day – yougrabit! Hungary

Kako organizirati uspješni nacionalni dan čišćenja - ZgrabiGaTi! Mađarska 32

Igor Petrović

Hrvatski kvalifikacijski okvir

The Croatian qualifications framework act 34

Vesna Đili

Informiranje i edukacija o sudjelovanju u gospodarenju otpadom

Information and education about participation in waste management 35

Merica Pletikosić

Informiranost javnosti o namjeni prostora kroz javni uvid

Informing the public on the use of space through public review 37

Theofanis Lolos, Christos Tsompanidis, Mari Bachtzei

Integrated approach for Communication Policy Measures in the framework of the Waste Prevention Programme of Greece

Cjeloviti pristup mjerama komunikacijskih politika u okviru programa prevencije nastanka otpada u Grčkoj 38

Renata Potočnik, Ivana Jeleč

Istraživanje i eksploatacija ugljikovodika na Jadranu: analiza strateškog komuniciranja i medijskog izvještavanja o projektu

Exploration and exploitation of hydrocarbons in the Adriatic: an analysis of strategic communication and media reporting on the project 39

Dinko Vujević, Aleksandra Anić Vučinić, Lovorka Gotal Dmitrović, Ivana Dukši

Izazovi u komunikaciji prilikom upotrebe petrol-koksa

Communication issues during pet-coke use 40

Zoran Šikić, Tomislav Šarić, Slaven Zjalić, Ivan Župan

Javna svijest o natura 2000 i gospodarenju otpadom u Hrvatskoj

Public awareness of natura 2000 sites and waste management in Croatia 41

Bojan Batinić, Goran Vujić, Miodrag Živančev, Dejan Ubavin, Nemanja Stanisavljević Knowledge of the MSW quantity and composition as a basic prerequisite for the successful implementation of the EU Directives <i>Poznavanje informacija o količini i sastavu otpada kao osnovni preduvjet za uspješnu implementaciju EU direktiva</i>	42
Branko Mihaljević, Sanja Kalambura, Matea Penić Sirak Političko odlučivanje i medijska komunikacija rizika na primjeru odlagališta opasnog otpada <i>Political decision-making and media communications risk in case of hazardous waste</i> ..	43
Alexander Potrykus, Vesna Milankov, Sanja Uršanić Raising awareness on marine litter <i>Podizanje svijesti o otpadu u moru</i>	44
Aleksandra Anić Vučinić, Jasmina Tolj, Ivana Melnjak, Lana Fundurulja, Marija Krnjajić Razvijenost svijesti o gospodarenju otpadom u studentskoj populaciji <i>Waste management awareness in student population</i>	45
Vlatko Cvrtila, Stana Odak Kراسić Sekuritizacija i suvremeni izazovi upravljanja otpadom <i>Securitization and Contemporary Challenges in Waste Management</i>	46
Sanja Kalambura, Andreja Pavlović Stavovi političara o gospodarenju otpadom i komunikaciji u području gospodarenja otpadom <i>The views of politicians on waste management and communication in the field of waste management</i>	48
Mario Schembri, Daniel Tabone, Nadia Tagliaferro The effectiveness of public communication campaigns in kerbside collection of packaging waste: a case study for the Maltese Islands <i>Učinkovitost kapanja komunikacije s javnosti u skupljanju ambalažnog otpada na ivičnjacima: studija slučaja na malteškim otocima</i>	49
H. Traub, A. Golja, P. Stijelja, I. Pasković Učinkoviti alati i kanali u komunikaciji pitanja gospodarenja otpadom na primjeru zelene čistke, višegodišnje ekološke kampanje u Republici Hrvatskoj <i>Effective tools and channels of communication in waste management issues on the example of the green cleanup environmental campaign in the Republic of Croatia over the past several years</i>	50

Josip Miletić, Jurica Bosna

Udruge za zaštitu prava potrošača kao posrednici u rješavanju konfliktnih komunikacijskih situacija između javnih poduzeća koja se bave zbrinjavanjem otpada i korisnika njihovih usluga

Associations for protection of consumer rights as mediators in resolving conflict situations in communication between public enterprises dealing with waste management and users of their services 51

Emilija Mažar

Uključivanje građana i javnosti u proces integralnog upravljanja otpadom

Citizens' and public involvement in the integrated solid waste management process 52

Lidija Blažević Pajdaš, Lana Pajdaš

Uloga informiranja građana u uspostavljanju sustava odvojenog sakupljanja otpada – studija slučaja na otoku Krku

The role of informing citizens in establishing a system of separate waste collection - Island of Krk case study 53

Biljana Bačun

Uloga informacijskih sustava u gospodarenju otpadom i informiranju javnosti

The role of information system in waste management and informing the public 54

Dubravka Bačun

Uloga komunikacije znakovima na proizvodima i ambalaži u gospodarenju otpadom

The role of communication by symbols on products and packaging in waste management 55

Ana Šljivić, Valentina Bevanda, Maja Arapović

Utjecaj ekološkog aktivizma na implementaciju projekata Gospodarenja otpadom u užoj regiji Hercegovine

Impact of environmental activism in the implementation of projects waste management in the narrow region Herzegovina 56

Andreja Pavlović, Mateja Terek

Utjecaj ekološkog aktivizma na realizaciju projekta ŽCGO Mariščina

The impact of environmental activism on the project of CWMC Mariščina 57

Aktivistička retorika u projektima gospodarenja otpadom

Activist rhetoric in waste management projects

Daria Mateljak¹, Gorana Pavičić Nišević¹

¹*Hauska & Partner, Ilica 246a , Zagreb, Hrvatska*
(*daria.mateljak@hauska.com, gorana.pavicic@hauska.com*)

Sažetak

Sustav gospodarenja otpadom, kao i svako drugo gospodarsko i društveno pitanje koje je važno za provedbu zaštite okoliša uvijek izaziva pojačan interes javnosti i intenzivnu komunikaciju u javnom prostoru. Osim nositelja zahvata i državnih tijela te tijela lokalne samouprave najaktivniji sudionici javne komunikacije su predstavnici udruga civilnog sektora koje se bave zaštitom okoliša, tzv. „ekološki aktivisti“. Njihova javna komunikacija ima sve odlike aktivističkog djelovanja i diskursa. Nju najčešće karakterizira vrlo eksplicitna, semantički oštra retorika. Za ostvarenje kvalitetne komunikacije i diskursa u svakoj društvenoj djelatnosti, prema načelima dominantne paradigme u odnosima s javnošću, presudnaje dvosmjernost i simetričnost komunikacije. Cilj ovog rada je na uzorku aktivističke komunikacije ispitane metodom prikupljanja i analize sadržaja prenesenog u medijima dati uvid u predominantni tip aktivističkog diskursa i opisati ga koristeći lingvističku i semiotičku komunikacijsku analizu. Analiza je stavljena u kontekst teorije izvrsnosti (prema Grunigu) i retoričke komunikacijske teorije. Rad uključuje i rezultate istraživanja provedenog među predstavnicima udruga koji se bave zaštitom okoliša o aspektima aktivističke komunikacije u temama gospodarenja otpadom. Istraživanje je provedeno kvantitativnom metodom, na ciljanoj uzorku, uz korištenje posebno osmišljenog upitnika.

Ključne riječi: komunikacija, aktivistička retorika, gospodarenje otpadom, teorija izvrsnosti, retorička teorija

Analiza svijesti javnosti o upravljanju otpadom i uključivanje javnosti u proces izgradnje regionalnih deponija u Bosni i Hercegovini

Analysis of public awareness on waste management and public participation in the process of regional landfills construction in Bosnia and Herzegovina

Tatjana Suhajček-Đukić¹

¹*Prime Communications, Ive Andrića 42
(tatjana.suhajcek@prime.ba, office@prime.ba)*

Sažetak

Izgradnja regionalnih sanitarnih deponija, u okviru Strategije upravljanja čvrstim otpadom, je data kao najprihvatljivije rješenje za odlaganje čvrstog komunalnog otpada u BiH. Iako je strategija donesena još 2000. godine i njome je predviđena izgradnja 16 regionalnih sanitarnih deponija za zbrinjavanje otpada, do danas je u funkciji 5 deponija, dok se gotovo više od deceniju pokušavaju naći najprihvatljivija rješenja za izgradnju predviđenih sanitarnih deponija u ostalim regijama. Realizaciju projekata izgradnje regionalnih deponija onemogućava nekoliko faktora, među kojima je opšte prisutan pogrešan pristup informisanja građana i lokalne zajednice o ovoj tematici, što je rezultovalo da lokalna javnost uglavnom ne želi izgradnju ovih deponija na unaprijed određenim lokacijama. Cilj rada je da, kroz rezultate realizovanih istraživanja javnog mnjenja i anketa prema građanima aktivnosti promocije održivog upravljanja otpadom koje je realizovao Prime Communication (Javne kampanje podizanja svijesti građana regije Bijeljina i Tuzla, kampanja „Čist Vrbas“), te analizom dosadašnje prakse uključivanja javnosti u proces donošenja odluka u procesu izgradnje regionalnih deponija, prikaže stav javnosti prema problemu otpada, te koliko su građani uopšte informisani o ovoj problematici i koga smatraju odgovornim u procesu rješavanja problema.

Ključne riječi: informisanost građana, održivo upravljanje otpadom

**Analiza tiskanih medija na primjeru Zagrebačkog holdinga d.o.o.
podružnice Čistoća**

Analysis of print media coverage of Zagreb Holding Ltd. Subsidiary Čistoća

Mirella Strenja¹, Toni Pavlović¹

¹*Zagrebački holding d.o.o. podružnica Čistoća*

Sektor za razvoj, gospodarenje otpadom i zaštitu okoliša

Služba za odnose s javnošću, marketing i kvalitetu usluga, Radnička cesta 82, 10000

Zagreb, Hrvatska

(mirella.strenja@zgh.hr)

Sažetak

U ovome radu namjera je autora istražiti medijsko izvještavanje *Jutarnjeg* i *Večernjeg lista* o gospodarenju otpadom u Gradu Zagrebu od 1. srpnja 2013. godine do 31. prosinca 2014. godine kroz prizmu jednog od dionika sustava gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu: podružnicu Čistoća. Autori objašnjavaju relevantnost odabranog vremenskog okvira istraživanja, predmeta istraživanja i njegovog fokusa na izvještavanja o gradskoj komunalnoj tvrtci. Analiza izvještavanja po načinu i temama je pokazala senzacionalističku orijentaciju najtiražniji medija i značajan manjak edukativno-informativnog izvještavanja o gospodarenju otpadom u Gradu Zagrebu.

Ključne riječi: gospodarenje otpadom, podružnica Čistoća, Zagrebački holding, Grad Zagreb, mediji, Jutarnji list, Večernji list

Application of informative instruments in achieving waste prevention - good practice examples from the EU Members States

Primjena informativnih instrumenata u postizanju prevencije nastanka otpada - primjeri
dobre prakse u zemljama članicama EU

Nicole Seyring¹, Vesna Milankov¹, Sanja Uršanić¹

¹*BiPRO GmbH, Grauertstrasse 12, 81545 Munich, Germany*
(*nicole.seyring@bipro.de, vesna.milankov@bipro.de, sanja.ursanic@bipro.de*)

Abstract

The Waste Framework Directive 2008/98/EC requires that Member States establish, by 12 December 2013, national waste prevention programmes (WPP) which should be integrated into waste management plans or function as separate programmes. One of the most important approaches and key factor for success of WPP is to achieve change in attitude and behaviour of people towards more environmentally friendly and sustainable approach to waste. The public should be sensitised to bring greater value to prevention of waste generation in general, reuse and repair over convenient behaviour and throwaway society. As a Member of ETAGIW consortium, BiPRO GmbH contributed to development of EC Guidance Document for Preparing a Waste Prevention Programme. Further, in 2009 BiPRO was contracted by the Commission to perform a series of awareness events on the topic of waste management planning and waste prevention programmes. Those events were highly connected to the new WFD highlighting the issue on waste hierarchy, especially the need for reduction, separate collection and recycling of waste and the changes in the waste management planning due to the new Directive. Within this workshop series events have been realised in Ireland, Greece, Cyprus and Bulgaria particular on waste prevention; in further 15 Member States the issue was included in workshop on the Waste Framework Directive in 2010 and 2011. The events provided detailed information on all requirements introduced for waste prevention programmes and gave in depth information on current status of waste prevention initiatives and projects in a MS considering local projects, achievements and enforcement of waste prevention, waste prevention for specific waste streams, and examples of good practice from other MS, in particular in regard to the application of informative instruments and innovative communication tools to reach out to general public. The awareness-raising workshops have been a valuable tool to discuss implications of European waste legislation with competent authorities and stakeholders involved and provided an excellent forum to exchange different views and share good practice examples between professionals in waste management.

Key words: waste prevention, awareness raising, informative instruments, good practice examples, EU Member States

**Communication strategies on local waste management in Flanders:
challenges for the future**

Strategije komuniciranja u gospodarenju otpadom na lokalnoj razini u Flandriji:
izazovi budućnosti

Piet Coopman¹

*¹Association of Flemish Cities and Municipalities, Paviljoenstraat 9, 1030 Brussel, Belgium
(piet.coopman@vvsq.be)*

Abstract

Flemish local governments have a long tradition in communicating about local waste management. Communication has a prominent place in the mix of policy instruments together with legal and financial instruments. More than 70% of the household waste is collected separately for reuse, recycling or composting. However, after 20 years of intensive communication, the limits of behavioral change seem to be reached. Citizens are understanding the necessity of taking care of the environment, yet they do not always transpose it in behavioral change. Moreover, there are some major demographic trends that will have an influence on the level of selective collection in Flanders. In order to realize that behavioral change, local governments need to develop new communication strategies to reach the different demographic and social groups and to achieve a next level in behavioral change.

Key words: communication, waste behavior, behavioral change, local waste management, demographics

Development towards Public Acceptance of Waste-to-Energy in Austria

Razvoj prihvaćanja sustava obrade otpada-u-energiju u javnosti u Austriji

Franz Neurbacher¹, Agnes Maier¹

¹*UV&P Umweltmanagement - Verfahrenstechnik, Lassallestrasse 42/14, 1020 Vienna, Austria, (franz.neubacher@uvp.at, agnes.maier@uvp.at)*

Abstract

Waste management is an interdisciplinary and complex issue. Austria has introduced increasingly stringent restrictions on waste disposal; including a legal ban for any untreated waste exceeding 5% Total Organic Carbon by 1.1.1997 in new landfills and by 1.1.2004 on existing landfills and has been pioneer to establish the most stringent emission standards worldwide, including the emission limit of 0.1 ng/m³ "Dioxins". For project implementation, three fundamental prerequisites are environmental, social and economic acceptance. Best practice examples for large waste-to-energy facilities already in operation as well as some typical mistakes in the design and communication for waste treatment in Austria are discussed ("lessons learned" in the last 30 years). Finally, a brief overview on the newest edition of the White Book "Waste-to-Energy in Austria" and the upcoming ISWA International Study Tours on best practice in waste management 2015 will be given.

Key words: Waste-to-Energy / Public Acceptance / Emission standards

Edukacija kao pokretač razvoja ekološke svijesti i spremnost na komunikaciju

Education as environmental awareness development driver and willingness to communicate

Nives Jovičić¹, Srđan Černi², Sanja Kalambura¹

¹*Veleučilište Velika Gorica, Zagrebačka cesta 5, 10410 Velika Gorica, Hrvatska
(nives.jovicic@vvg.hr, sanja.kalambura@vvg.hr),*

²*Ekologija Černi d.o.o. Martićeva 31C, 10000 Zagreb, Hrvatska
(srdan.cerni@gmail.com),*

Sažetak

Današnji zahtjevi čovjeka daleko su veći nego što je kapacitet okoliša. Neodgovoran odnos spram okoliša prvenstveno proizlazi iz nepostojanja ili nedovoljno razvijene razine ekološke svijesti. Provođenje stvarnih aktivnosti u području zaštite okoliša ne ovisi samo o zakonodavstvu i dobro strukturiranoj politici, nego i o spremnosti pojedinaca da slijede neke određene društvene ciljeve i vrijednosti. Kao svjesno biće, čovjek ne samo da može, već i mora sagledati posljedice svog negativnog djelovanja te poduzeti potrebne mjere u cilju očuvanja okoliša. Cilj razvoja ekološke svijesti je stvaranje populacije koja posjeduje znanje, vještine, motivaciju i određene obrasce ponašanja potrebne za rješavanje ekoloških problema. Potrebno je stanovništvo potaknuti na promjene u ponašanju i povećati razinu ekološke svijesti razvijanjem novih spoznaja te izgrađivanjem novih vrijednosti kroz edukaciju i promidžbene aktivnosti. Obrazovanje u području zaštite okoliša, ne samo formalno već i informalno, vrlo je važan segment u razvoju ekološke svijesti kod stanovništva. Rad donosi analizu bitnih čimbenika koji utječu na razvoj svijesti te daje odgovor na pitanje koliki je utjecaj edukacije na podizanje ekološke svijesti.

Ključne riječi: ekološka svijest, edukacija, komunikacija, obrazovanje, otpad

Efficient instruments for stakeholder involvement in waste management and planning

Učinkoviti instrumenti uključivanja dionika u gospodarenje otpadom i planiranje gospodarenja otpadom

Sanja Uršanić¹, Vesna Milankov¹, Nicole Seyring¹

¹*BiPRO GmbH, Grauertstrasse 12, 81545 Munich, Germany
(vesna.milankov@bipro.de, nicole.seyring@bipro.de, sanja.ursanic@bipro.de)*

Abstract

Effective communication and stakeholder engagement is crucial for the overall success and sustainability of the waste management and planning in securing the understanding of the waste challenges and community support for the way the waste is handled. It is essential to engage key stakeholders innovatively and actively already in an early stage of the waste management system development. The engagement has two purposes: to transfer information across the relevant chain of stakeholders; and to ensure appropriate participation and consultation process among different stakeholders group. BiPRO GmbH has long term experience in the area of supporting processes of stakeholder engagement in the waste management and planning. Since 1999, BiPRO GmbH has been contracted by the European Commission to undertake and implement a considerable number of environmental projects with very strong record related to waste management issues across the EU28. In this respect, the active participation and inputs of key stakeholders from public authorities, industry, research institutes and general public was a key factor for successful realisation of projects. Thereby, an inventory of methods and tools along with different effective instruments and their benefits has been developed to support stakeholder involvement and ensure public participation. Moreover the process of stakeholder identification and analysis made a key element in participatory development and often reflected strongly on the project outcome. The aim of this presentation is to share the experience and contribute to strengthening the capacity for informing and engaging key stakeholders.

Key words: stakeholder, engagement, instruments, information exchange

Good practice examples on implementation of waste awareness raising events in the EU Members States

Primjeri dobre prakse u implementaciji događaja za
podizanje svijesti o otpadu u zemljama članicama EU

Vesna Milankov¹, Nicole Seyring¹, Sanja Uršanić¹

¹*BiPRO GmbH, Grauertstrasse 12, 81545 Munich, Germany*
(*vesna.milankov@bipro.de, nicole.seyring@bipro.de, sanja.ursanic@bipro.de*)

Abstract

Proper legal implementation and practical enforcement of EU waste legislation are key priorities of EU environmental legislation. The Commission's implementation reports published in 2009, prepared by ESWI Consortium, led by BiPRO GmbH, revealed large differences in implementation of EU waste legislation in the Member States due to different and complex reasons. Problems are usually encountered concerning the concept and successful implementation of waste policy instruments, often involving institutional challenges (financial and human resources). Informative instruments and awareness raising campaigns tailored to a specific Member State and specific target group make valuable and effective tool to increase acceptability of EU waste regulatory instruments. BiPRO GmbH was contracted by the EU Commission in the period 2007 to 2011 to organise and implement a series of awareness raising events on EU waste policy covering EU Member States. The events addressed in particular waste competent authorities on national, regional and local level. Thereby, BiPRO has successfully organised about 50 information exchange and awareness-raising seminars on landfill of waste, waste shipment and waste management planning and prevention. The last series of events throughout 2010 and 2011 dealt especially with the application and enforcement of the Waste Framework Directive 2008/98/EC. The organisation and realisation of information exchange and awareness raising events included also meetings with stakeholders and training seminars for competent Member State authorities and stakeholders from industry, waste management operators, associations and NGOs. In addition, a webpage for all events realised is maintained with background information on EU waste legislation and presentations for each single workshop, available national legislations and guidance documents, etc. This long term project identified good practice examples from the Member States in application of awareness raising instruments in waste sector and supports knowledge transfer and exchange.

Key words: waste awareness raising, best practice examples, EU Member States

Gospodarenje otpadom i odnosi s javnostima

Waste Management and Public Relations

Vinko Vučić¹

¹ *Zagrebački holding d.o.o., Podružnica Čistoća, Radnička cesta 82, 10000 Zagreb, Hrvatska, (vinko.vucic@zgh.hr)*

Sažetak

U radu se ističe svrha odnosa s javnošću u provedbi gospodarenja otpadom te što kvalitetno komuniciranje s javnostima i promicanje pravilnog postupanja s otpadom i zaštite okoliša podrazumijeva. U tom smislu, sagledava se komunikacijski proces, načini komuniciranja, odnosi sa «starim» medijima (novine, radio, televizija) i novim medijima te posebno važnost planiranja komunikacije s javnostima. Pri tome se ukazuje na potrebu izrade programa odnosa s javnostima te predlaže kako ga izraditi, odnosno kako analizirati postojeću situaciju, kako odrediti komunikacijske ciljeve i ciljne javnosti, kako postaviti strategiju i taktike te kako mjeriti i vrednovati učinke provedbe projek(a)ta - trebala bi ga imati i provoditi svaka tvrtka/ustanova koja se bavi gospodarenjem otpadom. U tom kontekstu, identitet, imidž i ugled nositelja onih koji provode integrirani koncept gospodarenja otpadom uvelike će utjecati na percepciju javnosti, pa time i na postignute rezultate.

Slijedom navedenog, samo trajno kvalitetnim odnosima s javnostima, koji se temelje na timskom radu i osmišljenim programima, može se razvijati cjelovito gospodarenje otpadom i očekivati željeni učinci u zaštiti okoliša. U protivnom će to i nadalje biti "razgovor" onih, koji ne razumiju problematiku i ne znaju komunicirati, ali zato znaju slijepo braniti svoje "interese".

Ključne riječi: odnosi s javnostima, gospodarenje otpadom, kvalitetna komunikacija, planiranje i program odnosa s javnostima, identitet, imidž, ugled

Gospodarenje otpadom u Mostarskoj regiji

Waste management in the Mostar region

Ana Šljivić¹, Nevenko Herceg¹, Maja Medić²

¹Fakultet prirodoslovo-matematičkih i odgojnih znanosti, Modrič 219, Čapljina, Bosna i Hercegovina, (asljivic1@gmail.com; ana.sljivicfpmoz@gmail.com, nevenko.herceg@gmail.com)

²Sveučilište u Mostaru, Rektorat, Kneza Višeslava bb Orka lamela 3, Mostar, Bosna i Hercegovina, (majaz_5@net.hr)

Sažetak

U ovom radu obrađena je problematika gospodarenja otpadom u Mostarskoj regiji. Struktura rada je predstavljena kroz tri cjeline. Na osnovu pristupačnih podataka u prvom dijelu rada analizirano je stanje gospodarenja otpadom kroz povijest sve do danas, te su prikazane projekcije mogućih scenarija u budućnosti. Na temelju analize stanja na terenu istraženi su i obrađeni podatci o planovima i načinima rješavanja gospodarenja otpadom u Mostarskoj regiji, te je anketnim putem ispitano javno mijenje i zadovoljstvo stanovništva postojećim stanje, čime je zatvorena treća cjelina rada.

Ključne riječi: gospodarenje otpadom, sanitarna deponija, Mostarska regija

How to involve the most important stakeholders into a waste collection campaign – WEEE collection campaign in Hungary

Kako uključiti najvažnije dionike u kampanju skupljanja otpada
- kampanja prikupljanja EE otpada u Mađarskoj

Szabolcs Török¹, Eszter Tanka¹

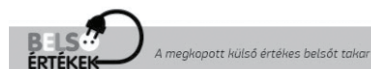
¹National Waste Management Directorate, Mészáros utca 58/A, 1016 Budapest, Hungary
(torok.szabolcs@ohukft.hu, tanka.eszter@ohukft.hu)

Abstract

Surveys could verify that Hungarian people seem to realize the problems and importance of proper waste collection and treatment and they agree with the possible solutions, but still, they do not act accordingly.

To eliminate these doubts, and resistance the National Waste Management Directorate – the successor of the National Waste Management Agency - organizes nationwide awareness raising campaigns focusing on motivating people to take actions.

A good example for this is the **WEEE collection campaign** organised in 2014 to urge people to handle their WEEE properly – the slogan was "Inner values– The faded exterior hides valuable interior" emphasizing

that this type of waste is also a valuable resource. By law end users can return their WEEE to EEE producers; however, this option is only rarely applied in the everyday life of customers. Throughout the organisation of this campaign our company had an intermediary function. From the presentation it will turn out how could the multilateral negotiations end with the result that competing companies could be united for the common (environmental) goal. The key to success was that win-win situation was ensured for every participant. The audience could get to know how the different stakeholders could be motivated: the inhabitants, the retailers and the WEEE collectors.

The components of the integrated communication campaign will be also introduced. The origin of the slogan will be also explained to the participants. Thanks to the aforementioned motivations, the integrated communication campaign and those POS activities with unified appearance organised by the retailer companies

42.079 WEEEs (194 tonnes) were brought to the predetermined 88 locations during the five weekends.

Key words: communication, WEEE, Hungary, awareness raising, motivation to take action, integrated communication

How to organise a successful nationwide clean-up day – YouGrabIt! Hungary Kako organizirati uspješni nacionalni dan čišćenja - ZgrabiGaTi! Mađarska

Szabolcs Török¹, Eszter Tanka¹

¹National Waste Management Directorate, Mészáros utca 58/A, 1016 Budapest, Hungary
(torok.szabolcs@ohukft.hu, tanka.eszter@ohukft.hu)

Abstract

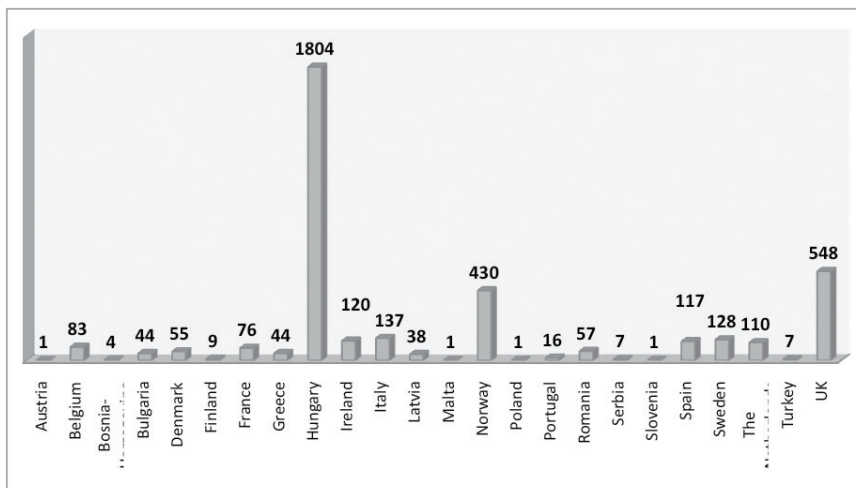
Surveys could justify that Hungarian people seem to realize the problems and importance of proper waste collection and treatment and they agree with the possible solutions, but still, they do not act accordingly.

To eliminate these doubts, and resistance the National Waste Management Directorate – the successor of the National Waste Management Agency - organizes nationwide awareness raising campaigns focusing on motivating people to take actions.

A good example for this is the Hungarian clean-up day entitled “YouGrabIt! – voluntarily for a cleaner Hungary” organized for the fourth time in 2014 within the framework of the “Let’s Clean Up Europe!” initiative. Because of the innovations and modifications made both in the preparation, execution and in the communication, it was the most successful edition, when the highest number of volunteers – 120 000 people- could be motivated to participate in the event setting a good example for the citizens of Europe. According to our previous experiences, the 120 000 preregistered volunteers mean that even 180-200 000 people might have been picking garbage through the three day long action on 1804 locations all over the country.

Based on these results Hungary provided half of the locations that were cleaned up in Europe under the umbrella of the “Let’s Clean Up Europe” project.

The primary goal of the event is to motivate Hungarian citizens to protect and clean our environment demonstrating that our country is at its best, when it is free from litter and dumped waste and it also emphasises the importance of the so called 3Rs. From the presentation the audience could get to know how the most successful nationwide clean-up was organised, popularised and how it developed over the 4 years. Moreover, it will turn out how guerrilla marketing could be used to publicize this kind of initiatives.

Key words: communication, clean-up, Hungary, awareness raising, motivation to take action, guerrilla marketing, integrated communication

Hrvatski kvalifikacijski okvir The Croatian Qualifications Framework Act

Igor Petrović¹

¹*Sveučilište u Zagrebu, Geotehnički fakultet, Hallerova aleja 7, 42000 Varaždin, Hrvatska
(igor.petrovic@gfv.hr)*

Sažetak

Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO) instrument je uređenja sustava kvalifikacija u Republici Hrvatskoj. HKO omogućuje povezivanje razina kvalifikacija u RH s razinama kvalifikacija Europskog kvalifikacijskog okvira za cjeloživotno učenje (EQF) i Kvalifikacijskog okvira Europskog prostora visokog obrazovanja (QF-EHEA). Osim toga, HKO stvara preduvjete za vrednovanje i priznavanje neformalnog i informalnog učenja, kao i preduvjete za usklađivanje kompetencija s potrebama tržišta rada. Ključni element HKO-a su ishodi učenja-kompetencije. U članku su prikazani osnovni elementi HKO-a te je dana poveznica na ishode učenja novog diplomskog studijskog programa „Inženjerstvo okoliša“ na Geotehničkom fakultetu kojim će se, između ostalog, obrazovati i stručnjaci u segmentu gospodarenja otpadom. Studij će započeti s izvođenjem u akademskoj godini 2015./2016.

Ključne riječi: HKO, ishodi učenja, kompetencije, EQF, QF- EHEA, vrednovanje

Informiranje i edukacija o sudjelovanju u gospodarenju otpadom

Information and education about participation in waste management

Vesna Đili¹

¹Čistoća d.o.o., Stjepana Radića 33, 2300 Zadar, Hrvatska
(vesna.dili@cistoca-zadar.hr)

Sažetak

Jedno od temeljnih ljudskih prava je pravo svakog čovjeka na život u zdravom i čistom okolišu. Osvrnemo li se oko sebe, promotrimo li dobro okoliš u kojem živimo, uočiti ćemo jedan od najvećih ekoloških problema u svijetu – otpad. Veoma je rasprostranjen, svakoga dana nastaju sve veće količine, a njegov štetan utjecaj na zdravlje ljudi i okoliš tjera nas da što hitnije poduzmemo neke korake u rješavanju problema. Jedan od glavnih uzroka nepravilnog odnosa ljudi prema otpadu njihova je slaba informiranost, neupućenost u posljedice nepravilnog odlaganja i postupanja s otpadom, neosvijestjenost vezana za potrebu smanjenja, odvojen U suvremenom društvu koje počiva na maksimalnoj proizvodnji, a pokreće ga masovna potrošnja, proizvodnja smeća postaje ozbiljan ekološki problem. Samo promjena načina razmišljanja i čovjekova odnosa prema okolišu te načina postupanja s otpadom može rezultirati ostvarenjem postavljenih ciljeva.

To je moguće postići samo sustavnom edukacijom svih dobni skupina, počevši od onih najmlađih.

To podrazumijeva izbor najboljih načina, poruka, sredstava, promidžbenih materijala, kao jamstvo za učinkovito provođenje akcija i ostvarivanje postavljenih ciljeva.

Otuda i naš projekt pod nazivom «Edukacija o cjelovitom gospodarenju otpadom» koji već dugi niz godina provodimo kroz niz aktivnosti na području promidžbe i edukacije stanovnika svih uzrasta.

U sklopu edukacije o pravilnom gospodarenju otpadom, u dječjim vrtićima održavaju se radionice na temu otpada i zaštite okoliša s ciljem podizanja ekološke svijesti U osnovnim školama i domovima za umirovljenike provode se radionice oslikavanja platnenih vrećica s ekološkim porukama - poticanje njihove upotrebe i smanjenja korištenja plastičnih vrećica. U srednjim školama organiziramo prezentacije i predavanja o zaštiti okoliša te zajedno sudjelujemo u eko akcijama.

U sezoni redovno na području grada djeluju članovi „Eko patrole“. Poseban naglasak je stavljen na izravan kontakt s građanima i razmjena informacija o pravilnom odvajanju i odlaganju otpada, Obilježavanje Dana Planete Zemlje i Dana zaštite okoliša provodimo sudjelovanjem u prigodnim manifestacijama na javnim površinama Tada se građani na info pultu Čistoće d.o.o mogu informirati o pravilnom razdvajanju i odlaganju otpada, Organiziramo i tribine na temu zaštite okoliša i održivog razvoja.

U suradnji sa lokalnim televizijama tijekom cijele godine emitiraju se edukativni spotovi na temu pravilnog postupanja s otpadom. Oglašavanja u tiskanim medijima i internet portalima svakog mjeseca kao i radio emisije na temu postupanja s otpadom i novitetima kroz cijelu

se godinu emitiraju u suradnji sa tri zadarske radio postaje. Kontinuirana komunikacija s javnošću, s ciljem obavještavanja i educiranja građana o aktualnim informacijama i novitetima vezanim za rad Čistoće d.o.o. te pravilnom postupanju s otpadom izuzetno nam je bitna jer samo tako možemo zajedno postići ono što nam je svima u interesu – **čišći i zdraviji okoliš.**

Ključne riječi: edukacija, koristan otpad, odvajanje otpada

Informiranost javnosti o namjeni prostora kroz javni uvid

Informing the public on the use of space through public review

Merica Pletikosić¹

¹*CEMEX Hrvatska d.d., F.Tuđmana 45, 21212 Kaštel Sućurac, Hrvatska
(merica.pletikosic@cemex.com)*

Sažetak

U ovom radu predstavljaju se rezultati empirijskog istraživanja informiranja i uključivanja javnosti i zainteresirane javnosti u postupke javnog uvida tijekom donošenja prostornih planova kao razine informiranosti o budućoj namjeni prostora i planiranim zahvatima.

Poduzimanje aktivnosti u upravljanju prostorom jedna je od najvidljivijih aktivnosti vlasti koja se izravno manifestira u lokalnoj zajednici i koju građani najneposrednije osjećaju. U formuliranju politika upravljanja prostorom i odlučivanju u vezi s prostornim uređenjem u Republici Hrvatskoj lokalna vlast dominira u odnosu na ostale aktere, a dobro organizirana zainteresirana javnost može jače utjecati na pojedina rješenja. Cilj istraživanja je primjenom znanstvenih metoda analizirati moguće razlike u informiranju i sudjelovanju zainteresirane javnosti u javnom uvidu u postupku donošenja prostornih planova, budućoj namjeni prostora i planiranim zahvatima. Kvalitativno istraživanje na ciljanom uzorku provedeno je metodom dubinskog intervjua i sudjelujućeg promatranja. U analizi empirijskog materijala korištena je metoda utemeljene teorije, kvantifikacija kvalitativno obrađenog kodiranog materijala je izračunata s računalnim paketom Statistica ver 11.00. Istraživanjem je utvrđivan nivo informiranosti ciljnih i sektor grupa vezano za informiranje i uključivanje javnosti i zainteresirane javnosti u postupke javnog uvida prilikom donošenja prostornih planova, budućoj namjeni prostora i planiranim zahvatima. Većina ispitanika

izražava stav da se javnim uvidom u postupku donošenja prostornih planova, javnosti ne osigura dovoljno informacija o budućoj namjeni prostora i planiranim zahvatima.

Ključne riječi: informiranje javnosti, javni uvid, prostorno planiranje

Integrated approach for Communication Policy Measures in the framework of the Waste Prevention Programme of Greece

Cjeloviti pristup mjerama komunikacijskih politika u okviru programa prevencije nastanka otpada u Grčkoj

Theofanis Lolos¹, Christos Tsompanidis¹, Mari Bachtzezi¹

¹*ENVIROPLAN S.A., 23 Perikleous and Iras Str, 153 44 Gerakas Athens, Greece*

Abstract

The Greek Waste Prevention Programme provides guideline to promote waste prevention actions, sets clear objectives with a time horizon of at least six following years. It was elaborated after assessing literature, waste prevention programmes from other European countries, current waste prevention actions and the trends and performance of waste management practices in Greece. After evaluating all existing data, the first step was setting priorities and targets, the second step was the definition of measures for the achievement of the abovementioned priorities and targets and subsequently the definition of actions for implementation of the measures. Hence, the selected priority areas and targets are “Food Waste: Promoting food waste reduction”, “Paper: Promoting reduction in paper consumption”, “Packaging Material / Waste: Promoting packaging waste reduction” and “WEEE: Promoting Reuse of EEE”. Apart from these materials, actions have been proposed for the Municipal, C & D and Industrial wastes. The proposed actions fall into three broad categories, implying different levels of involvement: communication, promotion and regulation. The selected actions will be implemented in major waste streams and the main waste producers (e.g. industries, businesses, households) and sectors of the economy and society (e.g. tourism, trade, industry). The selected communication strategy is expected to contribute greatly to the achievement of the targets of programme, as it is aimed to change public attitudes and behaviour and inform effectively on waste prevention. The selected communication actions and techniques are highly adapted to the Greek reality and could

help in the successful implementation of waste prevention practices. Since there is no prior experience at the country level on the issue of waste prevention, the development of an adequate waste prevention communication plan is a matter of great importance and gravity, as it will be the basis upon which all communication actions will be built and developed at national, as well as at local level, throughout the duration of the national prevention programme.

Key words: waste prevention, food, paper, packaging, WEEE, communication actions

Istraživanje i eksploatacija ugljikovodika na Jadranu: analiza strateškog komuniciranja i medijskog izvještavanja o projektu

Exploration and Exploitation of Hydrocarbons in the Adriatic: An Analysis of Strategic
Communication and Media Reporting on the project

Renata Potočnik¹, Ivana Jeleč²

¹*Millenium promocija, Alea pomoraca 7, 10000 Zagreb, Hrvatska
(renata.potocnik@mpr.hr)*

²*Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment, Vukomerečka cesta 10A,
10040 Zagreb, Hrvatska (ivana.jelec@bernays.hr)*

Sažetak

Projekt Istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na hrvatskom dijelu Jadrana, uz iznimne gospodarske i ulagačke potencijale, predstavlja i značajan komunikacijski izazov u svojim aspektima zaštite okoliša. To podrazumijeva izraženu potrebu za kvalitetnom i izravnom komunikacijom nositelja projekta prema njihovim dionicima i zainteresiranoj javnosti, a posebno stanovništvu geografskog dijela na kojem će se projekt u budućnosti razvijati. U sklopu realizacije projekta, njegov je nositelj, Agencija za ugljikovodike, organizirala javnu raspravu tijekom koje je bila prisiljena aktivno komunicirati i nametati pozitivne argumente u korist realizacije projekta. Autori analiziraju način komunikacije Agencije za ugljikovodike tijekom trajanja javne rasprave, način i dinamiku korištenja komunikacijskih alata i kanala te analiziraju medijsko izvještavanje o nositelju i tijeku realizacije projekta za vrijeme trajanja javne rasprave.

Ključne riječi: strateško komuniciranje, javna rasprava, istraživanje ugljikovodika, medijsko izvještavanje

Izazovi u komunikaciji prilikom upotrebe petrol-koksa

Communication issues during pet-coke use

Dinko Vujević¹, Aleksandra Anić Vučinić¹, Lovorka Gotal Dmitrović², Ivana Dukšić³

¹*Geotehnički fakultet, Hallerova aleja 7, 42000 Varaždin, Hrvatska
(dinko.vujevic@gfv.hr, aav@gfv.hr)*

²*EKO-MONITORING d.o.o., Kučanska 15, 42000 Varaždin, Hrvatska
(lovorka@eko-monitoring.hr)*

³*Varaždinska županija, Franjevački trg 7, 42000 Varaždin, Hrvatska
(ivana.duksi@vzz.hr)*

Sažetak

Petrol-koks je gorivo koje se dobiva kao sporedni proizvod u rafinerijama nafte. Onaj lošije kvalitete se upotrebljava kao gorivo u nekim termoelektranama te u industriji cementa, vapna i opeka. Onaj petrol-koks koji je bolje kvalitete se zbog niskog sadržaja sumpora i teških metala koristi za izradu elektrolizerskih elektroda, posebno anoda u proizvodnji aluminijske te u industriji čelika. S obzirom da se petrol-koks dobiva kao nus-proizvod kod rafiniranja nafte, ima ga u velikim količinama na tržištu pa je jeftin u usporedbi s ugljenom. Kriza koja je osobito pogodila graditeljstvo i industriju građevinskih materijala uvelike je utjecala i na pokušaje iznalaženja jeftinijih energenata, koji će moći tu industriju što je dulje moguće održavati na životu, a pritom uporabom jeftinijih energenata što je moguće manje utjecati na okoliš. Mnoge industrije građevinskih materijala zbog toga u posljednje vrijeme sve češće pribjegavaju uštedi kombinirajući plin i petrol-koks. O tome se, međutim, mišljenja razilaze, javno se raspravlja, a vrlo su glasne i pojedine ekološke udruge. Sve te pojedinačne akcije i reakcije i nepotpune informacije zbunjuju javnost te je svako stručno mišljenje posebno zanimljivo. Stoga je svrha ovog rada bila demistificirati upotrebu petrol-koksa kao legalnog energenta te na jednom primjeru pokušaja implementacije petrol-koksa kao goriva ukazati na važnost i potrebitost kvalitetne komunikacije između svih zainteresiranih strana kako se ne bi zaustavljali i kočili razvojni projekti, gasila radna mjesta te ugrožavao održivi razvitak.

Ključne riječi: petrol-koks, komunikacija, javno mnijenje

Javna svijest o NATURA 2000 i gospodarenju otpadom u Hrvatskoj
Public awareness of NATURA 2000 sites and waste management in Croatia

Zoran Šikić¹, Tomislav Šarić¹, Slaven Zjalic¹, Ivan Župan¹

¹*Sveučilište u Zadru, Odjel za ekologiju, agronomiju i akvakulturu, Ulica Mihovila Pavlinovića 1, 23000 Zadar, Hrvatska*
(zsikic@unizd.hr, tosaric@unizd.hr, szjalic@unizd.hr, zupan@unizd.hr)

Sažetak

Ekološka mreža Republike Hrvatske kao dio ekološke mreže Europske unije NATURA 2000 obuhvaća 36,67% kopnenog teritorija i 16,39% obalnog mora. Razlikuje se od nacionalnih sustava zaštićenih područja po obvezi provedbe Ocjene prihvatljivosti zahvata, koja treba osigurati očuvanje ciljnih vrsta i staništa na području NATURA 2000 kao i očuvanje biološke raznolikosti. U odnosu na status ugroženosti vrsta, onečišćenje je jedan od tri najveća razloga u Hrvatskoj i jedan od pet najvećih u svijetu. Prijetnju ekosustavima, staništima i vrstama predstavljaju i onečišćenja od krutog otpada. Hrvatska ima obvezu smanjiti i udjel biorazgradivog komunalnog otpada za 25% na odlagalištima što bi doprinijelo smanjenju emisije metana, jednog od uzročnika klimatskih promjena. Nositelji javnih ovlasti moraju poticati informiranje javnosti i o NATURA 2000 i o gospodarenju otpadom. Informiranje i uključivanje zainteresirane javnosti u odlučivanje po ovim temama moguće je upotrebom raznolikog spektra alata na kojima treba graditi uzajamno povjerenje i partnerski odnos. Istraživanja javne svijesti su pokazala stav, da je najveća vrijednost Hrvatske njena očuvana priroda.

Ključne riječi: NATURA 2000, gospodarenje otpadom, Hrvatska, javna svijest

Knowledge of the MSW quantity and composition as a basic prerequisite for the successful implementation of the EU Directives

Poznavanje informacija o količini i sastavu otpada kao osnovni preduslov za uspješnu implementaciju EU Direktiva

Bojan Batinić¹, Goran Vujić¹, Miodrag Živančev¹, Dejan Ubavin¹, Nemanja Stanisavljević¹

*¹University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Department of Environmental Engineering, Trg Dositeja Obradovića 6, 21000 Novi Sad, Serbia
(bojanbatinic@uns.ac.rs)*

Abstract

For EU candidate and potential candidate countries, extensive agenda of EU approximation activities incorporates transposition and implementation of EU environmental acquis, including requirements for waste management. In order to be able to propose a realistic negotiation position and future compliance schedule, reliable waste statistics information's, not only for current period, but also for the potential transition period for implementation of the key Directives in the field of waste management are needed. In this paper, by using artificial neural networks, models for prediction of the quantity and composition of municipal solid waste in the Republic of Serbia by the end of 2030, were developed. The results of modeling showed that average annually increase of generated municipal waste by 1.7% until 2030 can be expected, i.e. overall amount of generated waste in 2030 will be more than 3.1 million tons.

Key words: EU Directives, MSW quantity, composition, prediction, artificial neural networks, Republic of Serbia

Političko odlučivanje i medijska komunikacija rizika na primjeru odlagališta opasnog otpada

Political decision-making and media communications risk
in case of hazardous waste

Branko Mihaljević¹, Sanja Kalambura¹, Matea Sirak Penić¹

¹*Veleučilište Velika Gorica, Zagrebačka cesta 5, 10410 Velika Gorica, Hrvatska
(branko.mihaljevic@vvg.hr, sanja.kalambura@vvg.hr)*

Sažetak

Moderno društvo neposredno je povezano i uvjetovano stanjem okoliša, te je okoliš postao ključna determinanta razvoja modernih društava. Suvremeno društvo je i društvo rizika, a medijska komunikacija rizika čvrsto je uronjena u promjenjivu paradigmu komuniciranja. Komunikacija o rizicima postaje sve značajnija aktivnost za donositelje političkih odluka i ostale sudionike u procesu zaštite okoliša. Odgovor na pitanje kako postići prikladan stupanj komunikacije o rizicima je jedno od temeljnih pitanja modernog društva. Današnja događanja prigodom određenja novih lokacija za bilo koju od građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom, ukazuju na brojne otežavajuće okolnosti u donošenju političkih odluka, a posebno u vođenju politike zaštite okoliša. Nedovoljno znanje i informiranost o problematici otpada dovodi do učestalih konfliktnih situacija, a neprimjerena komunikacija o ekološkim rizicima je generator brojnih društvenih problema u zaštiti okoliša. Komunikacija o rizicima je sastavna dimenzija političkog odlučivanja i vođenja ozbiljne politike o zaštiti okoliša. Navedeni problemi nam ukazuju na potrebu usvajanja suvremenih koncepata komunikacije o riziku koji doprinose ekološkoj stabilnosti i sigurnosti društva.

Ključne riječi: komunikacija rizika, odlagališta opasnog otpada, političko odlučivanje, zaštita okoliša

Raising awareness on marine litter

Podizanje svijesti o otpadu u moru

Alexander Potrykus¹, Vesna Milankov¹, Sanja Uršanić¹

¹*BiPRO GmbH, Grauertstrasse 12, 81545 Munich, Germany*

(alexander.potrykus@bipro.de, vesna.milankov@bipro.de, sanja.ursanic@bipro.de)

Abstract

Marine litter is of growing environmental concern because it threatens biodiversity, human health and has negative economic impacts. The land-based sources account for up to 80% of marine litter and are particularly a result of tourism related littering, lack of public awareness and inappropriate waste management collection and treatment infrastructure. On average 59% of marine litter is consisting of plastic waste in all four European Regional Seas, and more than 50% is formed by plastic packaging waste (bottles and plastic bags). BiPRO GmbH was contracted by the European Commission to propose a combination of feasible and affordable measures to close the largest loopholes in the plastic packaging flow in order to improve the situation of marine litter. The key for closing the largest loopholes lies in the altering of the high consumption of plastic packaging products and improving suboptimal performance at the end of life stages in the life cycle. Relevant actors affected are particularly consumers due to overconsumption of plastic packaging products (particularly bags and bottles), poor disposal behaviour, littering mentality and lack of tradition to sort waste as well as other relevant drivers influencing the behaviour of consumers. To this end the identified measures enable to close the largest loopholes within the flow of plastic packaging with a low effort. This include inter alia implementation of informative/educational instruments aiming at raising the awareness at relevant actors in order to change their current behaviour related to marine plastic litter to environmental sound behaviour (here: “anti-marine litter behaviour”). For an efficient approach it is crucial to address particularly coastal residents and tourists or other relevant users of the coast. The study identified a list of more than 100 possible measures of which many are easy to implement at no or low costs.

Key words: marine litter, consumer behaviour, informative instruments, awareness-raising

Razvijenost svijesti o gospodarenju otpadom u studentskoj populaciji

Waste management awareness in student population

Aleksandra Anić Vučinić¹, Jasmina Tolj², Ivana Melnjak¹, Lana Fundurulja², Marija Krnjajić²

¹*Geotehnički fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Hallerova aleja 7, 42000 Varaždin, Hrvatska*

²*AAVA Savjetovanje d.o.o., Ivana Cankara 21, 10000 Zagreb, Hrvatska*

Sažetak

Aдекватна razina svijesti o problematici gospodarenja otpadom pojedinca sastavni je dio cjelovitog i učinkovitog sustava gospodarenja otpadom. Razina svijesti pojedinca može se formirati i podizati različitim modelima edukacije kroz različite sustave plasiranja informacija. Edukacija kroz formalni sustav obrazovanja trebala bi biti temelj formiranja svijesti o predmetnoj problematici. Cilj ovog rada bio je utvrditi razinu znanja, svijesti i informacija kojima barata studentska populacija u području gospodarenja otpadom. Metodom anketiranja obuhvaćena je studentska populacija različite dobi, stupnja i područja studiranja. Anketirano je 559 studenta s područja Republike Hrvatske. Analizom dobivenih rezultata između ostalih podataka utvrđeno je da se povećanjem dužine studiranja u manjoj mjeri povećava svijest i znanje iz područja gospodarenja otpadom, dok je pri analizi utjecaja područja studiranja utvrđeno da studenti tehničkih fakulteta imaju nešto više znanja iz područja za koje je provedena anketa.

Ključne riječi: svijest o gospodarenju otpadom, studentska populacija, edukacija, izdvajanje otpada, otpad, okoliš

Sekuritizacija i suvremeni izazovi upravljanja otpadom Securitization and Contemporary Challenges in Waste Management

Vlatko Cvrtila¹, Stana Odak Krasić¹

¹*Veleučilište VERN Trga Bana Jelačića 3, 1000 Zagreb, Hrvatska
(vlatko.cvrtila@vern.hr, stana.odak.krasic@vern.hr)*

Sažetak

Kopenhaška škola sigurnosti u sigurnosne studije uvela je pojam sekuritizacije koji se odnosi na davanje sigurnosnog značaja nekom pitanju, pojavi ili problemu koji sam po sebi nije nastao u području sigurnosti i javnost ga interpretira kao ne-sigurnosno. U procesu sekuritizacije ne-sigurnosna pitanja postaju sigurnosna kad se onda interpretiraju kao egzistencijalna, a u svojoj biti to zapravo nisu. Pitanja se sekuritiziraju djelovanjem provoditelja sekuritizacije i referentnih objekata, pri čemu se provoditelji definiraju kao sudionici (država, sigurnosni sektor, politička elita, nedržavni akteri) koji daju sigurnosno značenje nekom pitanju i nastoje ga predstaviti ugrožavajućim po neki referentni objekt koji ima pravo na opstanak (pojedinaac, skupina, država, eko sustav i slično). Zastupnici Kopenhaške škole sigurnosti smatraju kako važna pitanja u jednoj zajednici mogu biti nepolitizirana, politizirana i sekuritizirana. Nepolitizirana su ona pitanja koja nisu od interesa države i ona ne poduzima nikakvu aktivnost. Politizirana pitanja pojavljuju se unutar političke zajednice kao dio javnih politika, te zahtijevaju odluke države da bi se neka aktivnost mogla poduzeti. Sekuritizirana pitanja također zahtijevaju odluke države, ali se aktivnosti najčešće provode izvan redovitih procedura i kroz hitne postupke (posebno ukoliko dođe do pojave katastrofe). Sekuritizirana pitanja u pravilu su u prethodnoj fazi politizirana, te postaju sigurnosna djelovanjem države pri čemu država pojačava sekuritizaciju s ciljem korištenja nestandardnih procedura kroz hitno postupanje. U takvim situacijama država namjerno pojačava značaj pitanjima, kako bi kasnije mogla opravdati svoje nestandardno postupanje. U procesu sekuritizacije mogu sudjelovati državni i nedržavni akteri s istim ciljem: stjecanje moći putem tog procesa i zauzimanja privilegirane pozicije koja omogućava veću širinu akcije nakon što neko pitanje postaje sekuritizirano. Ključan dio procesa sekuritizacije je važnost govornog čina u kojemu se pojedina pitanja predstavljaju javnosti kroz pojmove sigurnosti i nesigurnosti, odnosno kroz pojmove u kojima se može lako konstruirati egzistencijalna prijetnja. Provoditelj sekuritizacije koristi sigurnosne termine s ciljem predstavljanja određenog pitanja kao sigurnosnog pri čemu računa na dodatnu mobilizaciju javnosti koja to pitanje počinje interpretirati kao prijetnju životu, zdravlju i opstanku. Kad neko pitanje postane sekuritizirano, provoditelji sekuritizacije izbjegavaju modele kompromisa i inzistiraju na isključivim modelima koji će neko pitanje de-sekuritizirati i smanjiti, odnosno ukloniti egzistencijalnu prijetnju. Procesi sekuritizacije najčešće se pojavljuju u području sigurnosti, ali se sve češće pojavljuju izvan njega. Primjetan je trend da se sve više pitanja u području zaštite okoliša i zbrinjavanja

otpada pojavljuju kako sekuritizirana, pri čemu u tom procesu najviše djeluju nedržavni akteri (primjerice lokalno stanovništvo u čijoj blizini bi se trebao zbrinjavati otpad, odnosno nevladine udruge koje nastoje upozoravati na štetno djelovanje po okoliš). U radu ćemo nastojati prikazati procese sekuritizacije na nekoliko primjera upravljanja otpadom u Republici Hrvatskoj i dokazati hipotezu o postojanju sigurnosnog diskursa u tim pitanjima što često ograničava prostor akcije u postupku de-sekuritizacije.

Ključne riječi: sigurnost, sekuritizacija, otpad, upravljanje

Stavovi političara o gospodarenju otpadom i komunikaciji u području gospodarenja otpadom

The views of politicians on waste management and communication
in the field of waste management

Sanja Kalambura¹, Andreja Pavlović²

¹*Veleučilište Velika Gorica, Zagrebačka cesta 5, 10410 Velika Gorica, Hrvatska*

²*Hauska & Partner, Ilica 246a, 10000 Zagreb, Hrvatska
(sanja.kalambura@vvg.hr, andreja.pavlovic@hauska.com)*

Sažetak

Za uvođenje cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj važna je kvalitetna komunikacija između svih sudionika. Međutim, sve od donošenja Strategije gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2005.- 2025. gotovo redovito dolazi do nerazumijevanja i sukoba među pojedinim skupinama vezano uz pojedine sastavnice cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, a negativan stav posebno se ogleda u nepovjerenju koju koje pojedine skupine iskazuju prema nadležnim tijelima na nacionalnoj i lokalnoj razini. To je institucionalni i politički okvir kojeg čine političari, o čijim stavovima i percepcijama vezano uz područje gospodarenja otpadom ne postoje dubinska istraživanja, iako oni imaju odlučujući utjecaj na oblikovanje i provođenje relevantnih odluka. Cilj je ovog rada omogućiti dublji uvid u stavove političara o gospodarenju otpadom i komunikaciji u području gospodarenja otpadom. U tu je svrhu provedeno istraživanje stavova političara na nacionalnoj i lokalnoj razini, Saborskih zastupnika, te župana i gradonačelnika na čijem se području trebaju izgraditi centri za gospodarenje otpadom. Za istraživanje je osmišljen poseban anketni upitnik kojem je korištena i Likertova skala.

Ključne riječi: kvalitetna komunikacija, cjeloviti sustav gospodarenja otpadom, nerazumijevanje i sukobi, stavovi političara

The Effectiveness of Public Communication Campaigns in Kerbside Collection of Packaging Waste: A Case Study for the Maltese Islands

Učinkovitost kampanja komunikacije s javnosti u skupljanju ambalažnog otpada na
ivičnjacima: studija slučaja na malteškim otocima

Mario Schembri¹, Daniel Tabone¹, Nadia Tagliaferro¹

¹*AIS Environment Ltd., AIS House, 18, St. John Street, Fgura FGR1447 Malta
(mario.schembri@ais.com.mt, Daniel@greenpak.com.mt, nadia@greenpak.com.mt)*

Abstract

Do public communication campaigns aimed at encouraging residents to separate their household waste lead to an increase in the collected recyclable materials?

A door-to-door information campaign was run over a period of four years in several municipalities in the Maltese Islands. The resulting data shows that the amount of household separated waste collected had indeed increased.

This paper looks into the techniques employed, the quality of the message being delivered and how it was received, the duration of the campaign and whether external influences besides the public information campaign were contributing towards an increase in public participation.

Finally the paper presents a cost analysis to gauge the cost benefits of the information campaign.

The lessons learnt from this case study would suggest that continuous and well-planned and adequately funded communication campaigns are necessary to achieve the ambitious targets which are a requirement of the Waste Framework Directive and the Packaging and Packaging Waste Directive.

Key words: Packaging Waste, Maltese Islands, Public Communication Campaigns, Public Participation, Packaging and Packaging Waste Directive, Kerbside Collections, Information Campaigns, Cost Benefits.

Učinkoviti alati i kanali u komunikaciji pitanja gospodarenja otpadom na primjeru Zelene čistke, višegodišnje ekološke kampanje u Republici Hrvatskoj

Effective tools and channels of communication in waste management issues on the example of the Green Cleanup environmental campaign in the Republic of Croatia over the past several years

H. Traub¹, A. Golja¹, P. Stijelja¹, I. Pasković¹

¹*Udruga Žmergo, Viktora Cara Emina 3, 51410 Opatija, Hrvatska
(zmergo@zmergo.hr)*

Sažetak

Zelena čistka je nacionalna kampanja koja ima za cilj promjenu odnosa javnosti prema otpadu, a kulminacija kampanje je jednodnevna volonterska akcija čišćenja divljih odlagališta otpada diljem Hrvatske. Civilna inicijativa, čiji je inicijator i koordinator Udruga Žmergo, provodi se u sklopu svjetske akcije World Cleanup u kojoj sudjeluje 112 zemalja. Zelena čistka je komunikacijskim kanalima motivirala širu javnost, jer se provedba bazira na međusektorskoj suradnji što većeg broja dionika.

Cilj ovog rada je predstaviti način koordiniranja Zelene čistke, kao i načine komunikacije kao pretpostavke uključivanja što većeg broja volontera, lokalnih zajednica i dionika koji sudjeluju u akciji. Iskustvo u dosadašnjim aktivnostima pokazalo je da uključivanje ovisi o svim elementima komunikacije. S obzirom na nemogućnost sistematskog pristupa cijelom projektu (gotovo bez financijske potpore) onemogućeno je plansko korištenje komunikacijskih kanala (TV, radio, eventi i sl.). Kao alati za komunikaciju, motiviranje i koordiniranje partnera, volontera, JLS i zainteresiranih dionika ponajviše se koriste društvene mreže, elektronička pošta i telefonska komunikacija.

Ključne riječi: divlja odlagališta otpada, okoliš, volontiranje, Žmergo, Zelena čistka

Udruge za zaštitu prava potrošača kao posrednici u rješavanju konfliktnih komunikacijskih situacija između javnih poduzeća koja se bave zbrinjavanjem otpada i korisnika njihovih usluga

Associations for protection of Consumer Rights as mediators in resolving conflict situations in communication between public enterprises dealing with waste management

Josip Miletić¹, Jurica Bosna¹

¹*Sveučilište u Zadru, Novogradiška 5f, 23000 Zadar, Hrvatska
(jmiletic@unizd.hr, jbosna@unizd.hr)*

Sažetak

U radu se utvrđuju i analiziraju najčešće konfliktne komunikacijske situacije između javnih poduzeća koja se bave zbrinjavanjem otpada i korisnika njihovih usluga te posrednička uloga udruga za zaštitu prava potrošača u razrješavanju tih situacija mirnim putem.

Autori su proveli anketu, kojom su obuhvaćena javna poduzeća koja se bave zbrinjavanjem otpada i udruge za zaštitu prava potrošača. Na temelju stavova i iskustava korisnika usluga, autori zaključuju kako je gradnja pozitivnog imidža kao društveno odgovornih tvrtki, koje među ostalim uvažavaju prava potrošača ključna za komunikaciju projekata gospodarenja otpadom.

Ključne riječi: zbrinjavanje otpada, komunalna poduzeća za zbrinjavanje otpada, potrošači, prava potrošača, udruge za zaštitu prava potrošača, komunikacija, marketinški imidž, krizno komuniciranje.

Uključivanje građana i javnosti u proces integralnog upravljanja otpadom

Citizens' and public involvement in the integrated solid waste management process

Emilija Mažar¹

¹*Resursni centar za vode i okoliš „Una Consulting“, Bihać, Bosanskih banova 23, Bihać
(emilija.mazar@unaconsulting.ba)*

Sažetak

Ključnu kariku u sistemu integralnog upravljanja otpadom predstavljaju građani, odnosno korisnici komunalnih usluga. Kako bi sistem uspješno funkcionirao neophodno je da svi relevantni akteri i donosioci odluka budu jednako snažne karike. Kroz rad su predstavljena iskustva, postignuća i dobre prakse projekta „Kampanja uključivanja građana i javnosti u proces integralnog upravljanja otpadom“. Predstavljene aktivnosti su se pokazale učinkovitim u postizanju zacrtanih ciljeva i održivosti rezultata projekta kroz višerazinski pristup i rad sa nadležnim institucijama i poduzećima, predškolskom i školskom djecom, nevladinim organizacijama i medijima.

Prikaz primjera dobre prakse iz unsko-sanske regije ukazuje na mogućnost korištenja ovakvog pristupa u kontinuitetu, u svrhu aktivnijeg uključivanja građana u proces donošenja odluka, te komunikaciju i koordinaciju svih aktivnosti na upravljanju otpadom.

Ključne riječi: građani, komunikacija, integralno upravljanje otpadom, unsko-sanska regija

Uloga informiranja građana u uspostavljanju sustava odvojenog sakupljanja otpada – studija slučaja na otoku Krku

The role of informing citizens in establishing a system of separate waste collection
- Island of Krk Case Study

Lidija Blažević-Pajdaš¹, Lana Pajdaš¹

¹*Makol marketing d.o.o., F. Čandeka 23b, 52000 Rijeka, Hrvatska
(lidija@makol.hr, lana@makol.hr)*

Sažetak

Razvoj organiziranog odvojenog prikupljanja otpada, kao i sustava odgovornog gospodarenja otpadom, samo po sebi je kompleksan zadatak, a budući da uključuje sve stanovnike na određenom području, komunikacija se pojavljuje kao glavni izazov. Otok Krk često se spominje kao rijetko pozitivan primjer dobre prakse, pri čemu se ta pozitivna praksa ogleda u sagledavanju važnosti pravovremenog upoznavanja korisnika usluga s promjenama u odnosu na dotadašnji način odvajanja otpada, stvaranje pozitivne klime i prihvaćanja europskih normi i standarda.

Ovaj rad donosi prikaz kako komunikacija započinje na višim instancama lokalnih samouprava i kako se zatim odvija u tvrtki Ponikve gdje se radi edukacija vlastitih zaposlenika kako bi stekli pozitivan stav o projektu odvojenog sakupljanja otpada te pripremi terenskih distributera koji osobno “od vrata do vrata” komuniciraju s korisnicima. U komunikaciji se koriste tradicionalni i digitalni mediji te omogućuje neposredna komunikacija korisnika sa službom za korisnike kako bi se doprlo do svakog pojedinca.

Priprema ovog projekta započela je u veljači 2014., a pilot projekt krenuo je u listopadu 2014. godine. U provedbi projekta suočili smo se s problemima i izazovima koje detaljnije opisujemo u radu. Na kraju rada donosimo preporuke i zaključke slijedom naših dosadašnjih iskustava u provođenju projekta.

Ključne riječi: odvojeno prikupljanje otpada, komunikacija i direktna komunikacija, navike stanovnika

Uloga informacijskih sustava (GIS) u gospodarenju otpadom i informiranju javnosti The role of information system (GIS) in waste management and informing the public

Biljana Bačun¹

*¹Protok d.o.o., Nehajska 10, 10000 Zagreb, Hrvatska
(biljana.bacun@protok.com)*

Sažetak

S obzirom da je zbrinjavanje otpada postalo bezuvjetna potreba današnje civilizacije, a da je za njegovo kvalitetno provođenje koje ne ostaje samo na riječima, nužna dobra organizacija u provođenju i dizanje svijesti javnosti o potrebi razvrstavanja, recikliranja i odgovornog ponašanja prema otpadu, pomoć informacijskih sustava je dobrodošla. Dobar informacijski sustav koji je prilagođen potrebama komunalnih poduzeća zaduženih za zbrinjavanje otpada može pomoći u organizaciji, planiranju, izvještavanju, a ujedno se može koristiti i za informiranje javnosti o mjestima odlaganja, zelenim otocima, reciklažnim dvorištima... Sva današnja poduzeća koriste informatičku tehnologiju i imaju poslovni informacijski sustav – bazu naplate, ali nemaju informatičko rješenje za tehnički, operativni dio koji se bavi skupljanjem i odvozom. Otpad se skuplja u blizini kuća, što znači da je vezan na našu okolinu, odnosno prostor pa je stoga geografski informacijski sustav (GIS) pravi izbor za uspostavu tehničkog informacijskog sustava koji će omogućiti kvalitetnije gospodarenje otpadom. Informatičko rješenje u GIS okruženju mora se povezati na podatke iz postojećeg poslovnog sustava za naplatu, kao i na podatke iz vozila o pražnjenju posuda. Takvo povezivanje omogućit će pregledavanje podataka o korisnicima i odvozu otpada u konkretnom prostornom okruženju, a ujedno će se građani lakše informirati o odvozu otpada i njima najbližem mjestu odlaganja za pojedinu vrstu otpada.

Ključne riječi: GIS, prikupljanje otpada, informatičko rješenje

Uloga komunikacije znakovima na proizvodima i ambalaži u gospodarenju otpadom The role of communication by symbols on products and packaging in waste management

Dubravka Bačun¹

¹10000 Zagreb, Hrvatska (dubravka.bacun@gmail.com)

Sažetak

Gospodarenje otpadom je dnevno zastupljena tema u različitim medijima. Jednom se raspravlja o usklađenosti s europskim propisima i normama, drugi puta je tema koliko koje vrste otpada sakupljamo i na koji način, zatim što s otpadom radimo u usporedbi s drugim državama Europske unije, što možemo naučiti od drugih, a što na vlastitim pogreškama. Makar i nenamjerno kroz većinu napisa provlači se teza da je potrebno poboljšati komunikaciju i organizaciju u gospodarenju otpadom. Tema uloge komunikacije znakovima na proizvodima i ambalaži u gospodarenju otpadom vrlo rijetko je zastupljena u napisima i emisijama. Pojedini znakovi postaju tema tek prilikom objave nekog novog propisa koji propisuje kako označiti proizvod i/ili ambalažu. Namjera ovog rada je potaknuti razmišljanje i raspravu o ulozi komunikacije znakovima na proizvodima i ambalaži u gospodarenju otpadom, ali i ukazati na iskustvena saznanja o toj ulozi.

Ključne riječi: komunikacija, proizvod, ambalaža, znakovi, otpad, gospodarenje otpadom

Utjecaj ekološkog aktivizma na implementaciju projekata gospodarenja otpadom u užoj regiji Hercegovine

Impact of environmental activism in the implementation of projects waste management in the narrow region Herzegovina

Ana Šljivić¹, Valentina Bevanda¹, Maja Arapović¹

¹Fakultet prirodoslovo-matematičkih i odgojnih znanosti, Modrič 219, Čapljina, Bosna i Hercegovina, (asljivic1@gmail.com, ana.sljivicfpmoz@gmail.com, vbulic07@gmail.com, maja.arapovic.mo@gmail.com)

Sažetak

U radu su opisana istraživanja utjecaja ekološkog aktivizma na implementaciju projekata iz oblasti gospodarenja otpadom od strane institucija i organizacija.

Metodama pregleda dostupnih literaturnih i medijskih izvora, te anketnim radom na terenu dobiveni su rezultati istraživanja na užem području Hercegovine. Istraživanjem su obuhvaćene institucije, lokalne zajednice, organizacije i skupine građana.

Dobiveni rezultati se postavljaju u koleraciju s drugim područjima. Predlažu se mjere za razvijanje eko- aktivizma na istraživanom području.

Ključne riječi: Ekološki aktivizam, ekološke udruge, projekti, Hercegovina

Utjecaj ekološkog aktivizma na realizaciju projekta ŽCGO Marišćina

The impact of environmental activism on the project of the County Waste Management Centre Marišćina

Andreja Pavlović¹, Mateja Terek¹

¹*Hauska & Partner, Ilica 246a, 10000 Zagreb, Hrvatska
(andreja.pavlovic@hauska.com, mateja.terek@hauska.com)*

Sažetak

Uspostavljanje cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj prati buđenje lokalnih ekoloških aktivističkih grupa – ekoloških aktivista – koje su svoj aktivistički angažman usmjerile na preispitivanje odluka o odabiru lokacija centara za gospodarenje otpadom i tehnologije koja će se u njima primjenjivati. Projekt izgradnje Županijskog centra za gospodarenje otpadom Marišćina (ŽCGO Marišćina) u Primorsko-goranskoj županiji tako je potaknuo osnivanje udruge Krizni Eko Stožer Marišćina koja kao osnovni cilj svoga djelovanja navodi 'zaustavljanje postojećeg primitivnog modela manipuliranja smećem na području Općine Viškovo', a traži i 'reviziju projekta formiranja Županijskog centra za gospodarenje otpadom poznatog pod nazivom ŽCGO Marišćina, kako zbog neadekvatnog odabira lokacije, tako i zbog izabranih skupih i zastarjelih tehnologija za obradu smeća'. Na temelju javno dostupnih podataka za potrebe ovog rada provest će se retorička analiza koja pretpostavlja postojanje različitih stavova pojedinaca i skupina, često i bitno različitih, o nekom pitanju. Ti stavovi ovise o duboko usvojenim uvjerenjima, predodžbama i pretpostavkama, odnosno metalnim modelima pojedinaca i skupina. Razumijevanje metalnih modela pomaže nam objasniti kako je moguće da pojedinci i skupine isto pitanje opisuju na potpuno drugačiji način, dok nam retorička analiza pomaže u objašnjavanju konteksta i stavova pojedinaca, kao i razloge njihovog iznošenja u odnosu na stavove drugih pojedinaca te njihovu percipiranu nepravednost i nerazumnost. Retorička analiza će obuhvatiti komunikaciju udruge Krizni Eko Stožer Marišćina vezano uz protivljenje projektu Marišćina i konceptu gospodarenja otpadom u javnom prostoru i bit će organizirana u okviru ključnih tematskih skupina te će omogućiti usporedbu sa stavovima pojedinih skupina javnosti o projektu izgradnje Županijskog centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje (ŽCGO Biljane Donje) u Zadarskoj županiji.

Ključne riječi: cjeloviti sustav gospodarenja otpadom, ekološke aktivističke grupe i angažman, protivljenje, ŽCGO Marišćina, Krizni Eko Stožer Marišćina

Zahvaljujemo / We are grateful to:

**svima koji su pomogli održavanju Međunarodnog znanstveno-stručnog simpozija
*Uloga komunikacije u gospodarenju otpadom, a posebno:***

**to all those who helped organizing International Scientific and Professional Symposium
Role of Communication in Waste Management, in particular:**

Generalnom sponzoru / General sponsor

Mercedes-Benz

Mercedes-Benz

Trucks you can trust

Zlatnom sponzoru / Golden sponsor

O-K-TEH d.o.o.

Srebrim sponzorima / Silver sponsors

KOMOP d.o.o.

ProtOK

RASCO d.o.o.

Brončanim sponzorima / Bronze sponsors

Agroproteinka d.d.

AGROPROTEINKA

Dvokut Ecro d.o.o.

Kova d.o.o.

AUTO HRVATSKA

